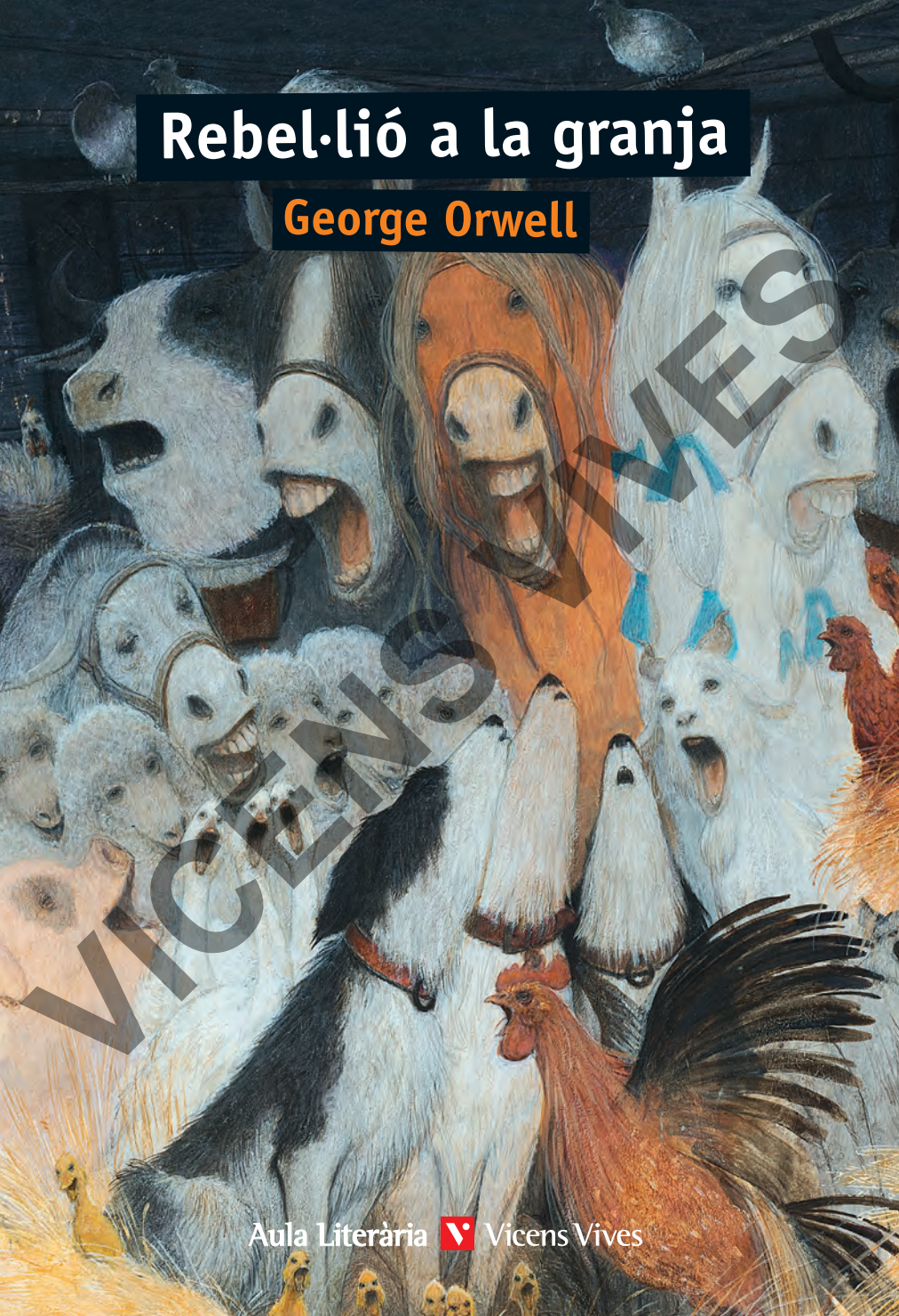

Rebel·lió a la granja

George Orwell

Aula Literària Vicencs Vives

Aula Literària

DIRECTOR
Paco Anton

Rebel·lió a la granja

George Orwell

Edició, notes
i activitats
Paco Anton

Introducció
Miquel Berga

Traducció
Francesc Parcerisas

Il·lustració
Svetlín

Aula Literària Vicencs Vives

ÍNDEX

Introducció

Una novel·la “revolucionària”	VII
Un escriptor contra corrent.	IX
Rebel·lió a la granja	XXII

Rebel·lió a la granja

CAPÍTOL I	3
CAPÍTOL II.	17
CAPÍTOL III	30
CAPÍTOL IV	41
CAPÍTOL V	51
CAPÍTOL VI	67
CAPÍTOL VII.	81
CAPÍTOL VIII	98
CAPÍTOL IX	117
CAPÍTOL X.	132
<i>Apèndix</i>	149

Activitats

Textos auxiliars	3
Anàlisi de l'obra	9

Primera edició, 2022

DL B 15.317-2022
ISBN: 978-84-682-8055-4
Núm. d'Ordre V.V.: QB08

Títol original:
Animal Farm, 1945

© PACO ANTON
Sobre l'edició, les notes i les activitats.

© MIQUEL BERGA
Sobre la introducció.

© FRANCESC PARCERISAS
Sobre la traducció.

© SVETLIN
Sobre les il·lustracions al text literari.

© EDITORIAL VICENS VIVES, S.A.
Sobre aquesta edició segons l'art. 8 del Reial Decret Legislatiu 1/1996.

Obra protegida pel RDL 1/1996, de 12 d'abril pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei de Propietat Intel·lectual i per la normativa vigent que ho modifica. Prohibida la reproducció total o parcial per qualsevol mitjà, inclosos els sistemes electrònics d'emmagatzematge, per reproducció, així com el tractament informàtic. Reservat a favor de l'Editor el dret de préstec públic, lloguer o qualsevol altra forma de cessió d'ús d'aquest exemplar.

IMPRES A ESPANYA. PRINTED IN SPAIN.

GEORGE ORWELL (1903-1950)

INTRODUCCIÓ

Una novel·la “revolucionària”

Després de superar diversos obstacles, *Rebel·lió a la granja* va poder veure la llum a Londres el 17 d'agost de 1945. Pocs dies abans, els Estats Units acabaven de llançar dues bombes atòmiques sobre Hiroshima i Nagasaki. La devastació espantosa provocada per aquelles explosions nuclears va suposar la fi de la Segona Guerra Mundial i va iniciar un nou ordre polític al món. La nova era atòmica va propiciar la política de blocs enfrontats entre dues grans potències —els Estats Units i la Unió Soviètica—, que es neutralitzaven gràcies a un equilibri basat en la seguretat que un atac nuclear mutu provocaria la destrucció total de tots dos països. Havia començat l'anomenada guerra freda. En aquest context, una breu sàtira política protagonitzada per animals es va convertir, inesperadament, en un referent clau per identificar alguns dels grans mals del segle xx. Aquest relat, en la seva simplicitat aparent, es projectava com un senyal d'alarma en la imaginació moral de les societats que havien de reconstruir un món devastat per la guerra.

El seu autor, George Orwell, estimava la llibertat, creia fermament en la igualtat i detestava els abusos de poder. Al mateix temps era un amant de la naturalesa que gaudia conreant el seu jardí, treballant la terra, observant i cuidant els animals... Aquesta diversitat de facetes es va manifestar feliçment en la redacció del primer llibre que li va donar fama universal. Res millor per conèixer la gènesi de *Rebel·lió a la granja* que el testimoni del seu autor. En un pròleg que va escriure el

març de 1947 per a la primera edició ucraïnesa del llibre, George Orwell afirmava:

Quan vaig tornar d'Espanya vaig pensar a denunciar el mite soviètic a través d'una història que gairebé tothom pogués entendre amb facilitat i que pogués traduir-se sense dificultat a altres idiomes. No obstant això, durant un temps no se'm van ocórrer els detalls de la història, fins que un dia (en aquella època jo vivia en un poble molt petit) vaig veure un noi d'uns deu anys que guiava un gran cavall de tir per un camí estret i el fuetjava cada vegada que intentava aturar-se. Se'm va ocórrer que si els animals fossin conscients de la seva força, no tindriem cap poder sobre ells, i que els homes exploten els animals més o menys de la mateixa manera que els rics exploten el proletariat.

L'estampa rural d'un nen fuetejant un cavall va quedar gravada en la ment de l'escriptor com a metàfora de l'abús de poder sobre éssers nobles i forts, però increïblement dòcils i crèduls. A partir d'aquí, Orwell va aplicar les teories del marxisme i la lluita de classes al punt de vista dels animals. Aquella imatge del nen i el cavall va desencadenar un procés creatiu que va permetre a Orwell traslladar a la ficció els mètodes totalitaris i la repressió del règim estalinista, que ell mateix havia descobert i patit durant la Guerra Civil Espanyola.

En qualsevol cas, la breu novel·la es va convertir poc després de publicar-se en un èxit de vendes internacional que avui dia continua plenament vigent. L'escriptor era molt conscient que finalment havia aconseguit l'objectiu primordial del seu projecte literari, cosa que va constatar amb íntima satisfacció: «*Rebel·lió a la granja* va ser el primer llibre on vaig tractar de conjuminar, amb plena consciència del que estava fent, els meus propòsits polítics i els meus objectius artístics». L'èxit d'aquesta fusió va culminar la llarga i intensa lluita d'Orwell per aconseguir un estil propi i el va convertir, finalment, en un autor de ressonància universal.

Un escriptor contra corrent

L'empremta d'Eton

S'acostuma a dir que la biografia dels escriptors es troba en els seus llibres. Aquest principi pot aplicar-se a la trajectòria literària de George Orwell, encara que poques vegades l'experiència vital i política d'un autor s'ha reflectit en la seva obra amb tanta coherència com en el cas de l'escriptor britànic. Potser és aquest el motiu pel qual el seu pseudònim, George Orwell, gairebé ha fet oblidar el seu veritable nom, Eric Blair. La vida de Blair es va fondre en la de l'escriptor Orwell fins al punt que, en els últims anys de la seva vida, molts dels seus amics l'anomenaven George.

Eric Arthur Blair va néixer el 25 de juliol de 1903 a la ciutat índia de Motihari, on el seu pare treballava com a funcio-

Fotografia familiar dels Blair. Eric i la seva germana Avril envolten Ida, la mare, mentre el pare, Richard, està assegut a la dreta, vestit de militar. Richard no va acceptar mai que el seu fill abandonés la feina a la policia per dedicar-se a la literatura.

Rebel·lió a la granja

Capítol I

El senyor Jones, del Mas Pairal,¹ havia tancat els galliners, com feia totes les nits, però anava massa begut i no va recordar-se de passar la balda a les portetes. Amb el cercle de llum que projectava la seva llanterna ballant d'una banda a l'altra, travessà el pati fent tentines,¹ es va desprendre de les botes d'una puntada de peu, se serví una darrera gerra de cervesa del barril que hi havia al rebost i aconseguí arribar fins al llit, on la senyora Jones feia estona que roncava.

Tan bon punt apagà el llum del dormitori, a tots els recintes de la granja se sentí un fort enrenou i bategar d'ales. Durant el dia havia corregut la veu que la nit anterior el vell Major, el porc guanyador del premi Raça Yorkshire,² havia tingut un somni estrany que desitjava comunicar als altres animals. I havien acordat que es reunirien tots a la pallissa² gran de seguida que el senyor Jones deixés de representar un perill. A la granja, el vell Major (com tothom l'ano-

¹ *tentines*: passes vacil·lants.

² *pallissa*: estable.

¹ *pairal*: 'antic i noble'. Com s'assenyala a la «Introducció», aquesta novel·la és una faula satírica sobre la Revolució Russa, de manera que un bon nombre d'episodis i de personatges recreen alguns successos i persones d'aquest esdeveniment històric. El «Mas Pairal» simbolitza Rússia (encara que l'autor situï la granja a Anglaterra), i el senyor Jones, el tsar Nicolau II (1868-1918).

² La raça de porc *Yorkshire* és de color blanc, té el morro curt i el nas molt arro-mangat.

menava, tot i que el nom sota el qual havia estat presentat al concurs era “La Perla de Willingdon”³ era tingut en tanta consideració que tots estaven disposats a perdre una hora de son a fi d’escoltar el que els havia de dir.

En un extrem de la pallissa gran, en una mena de plataforma enlairada, en Major ja estava arrepapat en el seu llit de palla, sota el fanal que penjava d’una biga. Tenia dotze anys i darrerament s’havia engreixat força, però encara era un porc d’aspecte majestuós, d’aparença assenyada i benivolent, tot i que mai no li havien retallat els ullals.⁴ Poc després van començar a arribar els altres animals, i es van anar col·locant en la posició que els era més confortable segons el costum de cadascú. Primerament aparegueren els tres gossos, la Campaneta, la Jessie i en Pincher, i després els porcs, que es van ajeure a la palla davant mateix de la plataforma. Les gallines van enfilarse a l’ampit de les finestres, els coloms van volar fins als travessers,³ les ovelles i les vaques van ajaçar-se darrere els porcs i es van posar a remugar. Els dos cavalls de tir, en Boxejador i la Trèvol, van arribar plegats, a pas molt lent i mirant amb molta cura on posaven els seus enormes unglots peluts, no fos cas que hi hagués algun animaló amagat entre la palla. La Trèvol era una euga maternal i robusta que s’acostava a l’edat del seny i que, després de pa-

³ *travesser*: peça de fusta o de ferro que va d’un costat a l’altre per reforçar una estructura.

³ Amb el nom de Willingdon, un poble del sud-oest d’Anglaterra, Orwell homenatja Wallington, un llogaret pròxim a Londres on l’autor i la seva dona van viure diversos anys i on continua havent-hi una granja anomenada *Manor* (‘Pairal’). La parella hi conreava verdures i hi tenia algunes gallines i cabres.

⁴ Els garrins tenen uns ullals molt afilats amb els quals poden provocar ferides en els braguers de la mare, cosa que pot fer que ella els rebutgi. Per aquest motiu, ells solen retallar.

rir el quart poltre, mai no havia acabat de recuperar del tot la figura. En Boxejador era un animal enorme, de gairebé divuit pams d’alçada i fort com dos cavalls normals junts. Una franja blanca que li baixava pel morro li donava un aire un xic estúpid, i, de fet, no era pas cap llumenera, però era universalment respectat pel seu caràcter perseverant i per la seva capacitat de treball descomunal. Darrere els cavalls arriba la Muriel, la cabra blanca, i en Benjamí, l’ase. En Benjamí era l’animal més vell de la granja, i el més malcarat. Gairebé mai no deia res i, quan parlava, normalment era per fer algun comentari cínic (per exemple, deia que Déu li havia donat una cua per espantar les mosques, però que s’hauria estimat més no tenir cua i que no hi hagués mosques). De tots els animals de la granja, era l’únic que mai no reia. Si li preguntaven per què, responia que no trobava que existís cap motiu per riure. Tanmateix, sense admetre-ho de manera explícita, sentia admiració per en Boxejador; tots dos solien passar junts els diumenges al petit prat que hi havia darrere l’hort, pasturant l’un al costat de l’altre i sense dir-se mai res.

Tot just després que els dos cavalls s’acabessin d’ajeure, un estol d’aneguets, que havien perdut la mare, entraren en filera a la pallissa, piulant feblement i anant d’una banda a l’altra per trobar un lloc on no els trepitgessin. Amb la robusta pota del davant, la Trèvol va formar una mena de paret al seu voltant, i els aneguets es van encauar a dins i s’adormiren a l’instant. Al darrer moment, la beneitona de la Mollie, la bella euga blanca que tirava la tartana del senyor Jones, entrà tota elegant, amb passetes curtes i rosegant un terròs de sucre. Va agafar lloc a primera fila i co-

mençà a agitar la seva crinera blanca, per cridar l'atenció sobre els llaços vermells amb què l'ornamentava. L'última a arribar va ser la gata, que, com de costum, esguardà tot al voltant buscant l'indret més calent; a la fi es va encabir entre en Boxejador i la Trèvol, i allà no va parar de roncar de satisfacció durant tot el discurs d'en Major, sense escoltar ni una paraula del que deia.

Tots els animals ja eren a la pallissa llevat d'en Moisès, el corb ensinistrat, que dormia en una perxa a la part posterior de la porta del darrere. Quan en Major va veure que tots s'havien distribuït confortablement i esperaven expectants les seves paraules, s'aclarí la gola i començà:

—Camarades, ja esteu informats que anit vaig tenir un somni estrany.⁵ Però del somni us en parlaré d'aquí a un moment. Abans us he de dir una cosa. Em sembla, camarades, que no seré amb vosaltres durant molts mesos més i, abans de morir, crec que tinc el deure de transmetre-us tot el saber que he adquirit. He tingut una vida llarga i molt de temps per reflexionar mentre jeia sol a la cort, i crec que puc dir que comprenc la naturalesa de la vida en aquesta terra tant com qualsevol altre animal vivent. És sobre això que us volia parlar.⁶

»Doncs bé, camarades, quina és la naturalesa de la nostra vida? Acceptem-ho: les nostres vides són miserables, escar-

⁵ El terme *camarada* significa 'company', però a la Revolució Russa es va usar per designar amb un tracte igualitari les persones amb les quals es compartien idees polítiques. D'altra banda, des dels clàssics grecs o la Bíblia sovint s'han interpretat certs *somnis* com una revelació de successos futurs.

⁶ En Major encarna dos líders revolucionaris diferents: l'escriptor alemany Karl Marx (1818-1883), coautor del *Manifest del Partit Comunista* i fundador del marxisme, i el líder revolucionari rus Vladimir Lenin (1870-1924).

rassades i curtes.⁷ Naixem, ens donen el menjar imprescindible perquè els nostres cossos no parin de respirar, i aquells de nosaltres que poden són forçats a treballar fins que no els queda ni una engruna de força al cos; i en el precís moment en què aquesta nostra utilitat s'acaba, ens sacrifiquen amb una crueltat odiosa. A Anglaterra no hi ha ni un sol animal que conegui el sentit de la felicitat o del lleure un cop ha complert un any. A Anglaterra no hi ha ni un sol animal que sigui lliure. La vida dels animals és misèria i esclavitud: heus aquí la pura veritat.

»Però, és que això forma part de l'ordre de la natura? Per ventura aquest país nostre és tan pobre que aquells que hi habiten no poden permetre's una vida decent? No, camarades, no i mil vegades no! El terra d'Anglaterra és fèrtil, el clima és bo, és capaç de proporcionar aliments en abundància a una quantitat d'animals molt més gran dels que ara hi habiten. La nostra granja, per exemple, podria mantenir una dotzena de cavalls, vint vaques, centenars d'ovelles, i tots vivint amb una comoditat i una dignitat que ara gairebé no gosem ni imaginar. Com és que continuem, doncs, en aquesta situació miseriosa? Doncs perquè gairebé tot el producte del nostre treball ens el roben els éssers humans.⁸ Aquesta, camarades, és la resposta a tots els nostres problemes. I es resumeix en una sola paraula: l'home. L'home és

⁷ *escarrassada*: 'molt esforçada'. La frase d'en Major sembla inspirada en les idees del filòsof britànic Thomas Hobbes (1588-1679), que va descriure la vida dels éssers humans com «solitària, pobre, bruta, bestial i curta» (*Leviatan*, I, III, 9).

⁸ En el *Manifest Comunista*, Marx i Engels afirmen que la societat està dividida en dues classes, la burgesia i el proletariat, i que la primera oprimeix i explota la segona per beneficiar-se abusivament de la plusvàlua que els treballadors generen. En Major, tanmateix, descriu una situació més pròpia de l'esclavitud.

l'únic enemic real que tenim. Elimineu l'home d'aquest escenari, i la causa que provoca la fam i el treball abusiu desapareixerà per sempre.

»L'home és l'única criatura que consumeix sense produir. No dona llet, no pon ous, és massa feble per arrossegar l'arada, no pot córrer prou per caçar els conills. I tanmateix és el senyor de tots els animals. Els obliga a treballar i els paga amb el mínim perquè no morin de fam, mentre que tota la resta se la queda ell. La nostra feina llaura la terra, els nostres fems la fertilitzen, però cap de nosaltres posseeix res, tan sols la pell. Vosaltres, vaques, que sou aquí al davant, quants milers de litres heu donat durant aquest darrer any? I on ha anat a parar tota aquesta llet que hauria d'haver servit per criar uns vedells ben forts? Fins a l'última gota se l'han empassada les goles dels nostres enemics. I vosaltres, gallines, quants ous heu post aquest any passat, i quants d'aquests ous heu covat per tenir pollets? Tots els altres han anat a parar al mercat perquè en Jones i els seus homes fessin diners. I tu, Trèvol, on són els quatre poltres que vas parir, que haurien hagut de ser el goig i suport de la teva vellesa? Els van vendre tots quan van fer un any, i no els tornaràs a veure mai més. A canvi dels teus quatre parts i de tota la feina que has fet als camps, què n'has tret llevat d'unes racions esquifides i una quadra?

»Ni tan sols permeten que les vides desgraciades que vivim assoleixin la seva fi natural. Jo, personalment, no em queixo, perquè soc un dels afortunats. Tinc dotze anys i he tingut més de quatre-cents fills. És la vida que s'escau a un porc. Però no hi ha cap animal que, a la fi, escapi de la ganyivetada cruel. Vosaltres, porquets joves que seieu aquí al

Activitats

1 CONTRA EL TOTALITARISME

1.1 Crítica de qualsevol revolució totalitària

«Per descomptat que la meua principal intenció [a *Rebel·lió a la granja*] era satiritzar la Revolució Russa. Però també pretenia que l'obra s'apliqués a altres casos, perquè el meu objectiu era fer veure que una revolució d'aquestes característiques (conspirativa i violenta, dirigida per persones inconscientment ansioses de poder) només pot conduir a un canvi d'amos. La lliçó implícita és que les revolucions tan sols aconseguixen una millora radical quan les masses estan atentes i saben com desfer-se dels seus líders tan aviat com aquests han fet la seva feina. El punt d'inflexió de la novel·la es produeix quan els porcs s'apropien de la llet i les pomes. Si els altres animals haguessin tingut el sentit comú de plantar-se, tot hauria anat bé. [...] El que intentava dir és: "No podeu aconseguir una revolució tret que la feu vosaltres mateixos; les dictadures benvolents no existeixen"».

Orwell, George, Carta a Dwight Macdonald (5 de desembre de 1946), dins Sheldon, Michael, *Orwell*, HarperCollins Publishers, Nova York, 1991, p. 371.

«No hauríem d'afanyar-nos a limitar la crítica a les revolucions de *Rebel·lió a la granja* a la Rússia estalinista. Com a mínim, l'Alemanya nazi també hi estava implicada. Encara és més important la necessitat d'estar previnguts davant d'aquest fenomen a tot el món. Serà bo que recordem que els nazis van arribar al poder a través d'unes eleccions democràtiques. També hem d'estar previnguts davant la temptació de tractar de la mateixa manera totes les revolucions».

Shanahan III, William E., «Historical Context: Basic Tenets of Marxism», dins Rodden, John ed., *Understanding «Animal Farm»*. A *Student Casebook to Issues, Sources and Historical Documents*, Greenwood Press, Westport, 1999, p. 51.

1.2 En favor d'un socialisme democràtic a l'URSS

«Crec que, si l'URSS fos conquistada per algun país estranger, la classe treballadora de tot el món es desanimaria [...], i els capitalistes simples i estúpids que no han deixat mai de desconfiar de Rússia se sentirien encoratjats... Mai voldria que es destruís l'URSS i crec que, si calgués, hauria de ser defensada. Però pretenc que la gent es desenganyi d'aquest país i que compregui que ha de construir el seu propi moviment socialista sense la interferència de Rússia, i m'agradaria que l'existència d'un socialisme democràtic a Occident exercís una influència regeneradora sobre Rússia».

Orwell, George, Carta a Dwight Macdonald (setembre de 1944), dins Sheldon, Michael, *Orwell*, HarperCollins Publishers, Nova York, 1991, p. 369.

1.3 És Orwell pessimista?

«La sàtira d'Orwell es fonamenta en l'absolut cinisme d'en Benjamí, l'ase. Si no m'equivoco en la meua interpretació del llibre, l'idealisme i la [posterior] desil·lusió d'Orwell l'han conduït a aquesta actitud [pessimista]. Però l'escriptor no té el valor suficient per admetre que ha perdut la fe, no ja envers Rússia, sinó envers la humanitat».

Martin, Kingsley, Ressenya d'*Animal Farm*, *New Statesman*, 8 de setembre de 1945, p. 166, dins Meyers, Jeffrey, ed., *George Orwell, The Critical Heritage*, Routledge, 1975, p. 198.

2 TROTSKI, STALIN I ELS TOTALITARISMES

2.1 Trotski: un malvat com Stalin

«Trotski-Boladeneu era en potència tan malvat com Stalin-Napoleó, encara que ell acabés sent víctima d'en Napoleó. [...] A l'exili, Trotski va denunciar la dictadura soviètica, però probablement ell en va ser tan responsable com qualsevol altre, i no hi ha cap evidència clara que, com a dictador, hagués estat preferible a Stalin, encara que sens dubte tenia una ment més brillant».

Orwell, George, dins Meyers, Jeffrey, *A Reader's Guide to George Orwell*, Thames and Hudson, 1975, p. 139.

«La repressió és un mitjà necessari per doblegar la voluntat dels adversaris. [...] Com més feroç sigui la resistència dels enemics de classe que hem enderrocat, més inevitable serà que el sistema de repressió es converteixi en un sistema de terror».

Trotski, Lev, «Dictadura i democràcia», dins Rodden, John ed., *Understanding «Animal Farm»*. A *Student Casebook to Issues, Sources and Historical Documents*, Greenwood Press, Westport, 1999, p. 74-75.

2.2 Capacitat intel·lectual de Trotski

«Trotski estava ocupat en una multitud de tasques, cadascuna de les quals hauria bastat per cobrir l'horari de feina complet d'una persona amb menys vitalitat i habilitat que ell. Trotski dirigia, entre d'altres coses, la Societat dels Ateus [...]. El 1921 ell era l'intel·lectual més influent de Rússia i el crític literari més respectat».

Deustcher, Isaac, *The Prophet Unarmed, Trotsky, 1921-1929*, dins Meyers, Jeffrey, *A Reader's Guide to George Orwell*, Thames and Hudson, 1975, p. 137.

2.3 Stalin contra Trotski

«Cada vegada que en Boladeneu arriba a un punt crucial dels seus discursos, les ovelles comencen a dir a crits l'eslògan "Quatre potes, bé; dues potes, malament", de manera molt semblant al que va passar al Congrés del Partit Comunista de 1927, on, per instigació de Stalin, els al·legats de l'oposició eren sufocats per un rebombori increïble i intolerant de la sala».

Meyers, Jeffrey, *A Reader's Guide to George Orwell*, Thames and Hudson, 1975, p. 138.

2.4 Comunisme, feixisme i capitalisme: tres formes de tirania

«Molts crítics literaris occidentals que assenyalen encertadament les pulles dirigides a la Unió Soviètica presents a *Rebel·lió a la granja* no capten les crítiques d'Orwell a Occident. Després de tot, els porcs no es converteixen en monstres alienígenes, sinó que acaben semblant-se als seus acarnissats adversaris, el senyor Pilkington i el senyor

Frederick, que representen respectivament els capitalistes i els nazis. Els tres “poders” més grans són tiranies abominables, i el fracàs de la revolució no es planteja en termes ideològics, sinó com la demostració de la tesi de Lord Acton: “El poder tendeix a corrompre, i el poder absolut corromp absolutament”. L'espurna que desferma una revolució o la intenció original d'una constitució política pot ser l'ideal d'una vida millor, però el resultat sempre és el mateix: la tirania. El comunisme no és més pervers que el feixisme o el capitalisme... Tots aquests règims són il·lusions utilitzades pels porcs com un mitjà per satisfer la seva avarícia i les seves ànsies de poder. La religió és, així mateix, una simple joguina en mans dels opressors i un mecanisme per entretenir les ments de les víctimes».

Greenblatt, Stephen J., «Orwell as Satirist», dins Williams, Raymond, ed., *George Orwell. A Collection of Critical Essays*, Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, 1974, p. 110.

2.5 Perversió del llenguatge i de la veritat

«El llenguatge polític [...] està dissenyat perquè les seves mentides sonin veraces i l'assassinat sembli respectable, així com per conferir validesa a allò que no és més que simple fum. [...] Pobles indefensos són bombardejats des de l'aire; els seus habitants, expulsats de casa seva; el bestiar, metrallat; les barraques, reduïdes a cendres amb bales incendiàries: d'això se'n diu *pacificació*. A milions de pagesos se'ls desposseeix de les seves granges i se'ls força a caminar penosament per les carreteres portant únicament allò que són capaços de dur a sobre: d'això se'n diu *trasllat de població o rectificació de fronteres*. La gent passa anys a la presó sense dret a judici, o rep un tret al clatell, o se l'envia a morir d'escorbut a camps de fusta de l'Àrtic: d'això se'n diu *eliminació d'elements no fiables*».

Orwell, George, «Politics and the English Language», dins Ricks, Thomas, *Churchill y Orwell*, Península, Barcelona, 2018, p. 243.

2.6 Totalitarisme i mentides

«El líder és el nucli de tots els règims totalitaris. [El poder absolut que posseeix el líder] permet un enorme abús d'autoritat. Aquest abús de vehicula sobretot a través de les mentides. El líder i els seus gover-

nants [...] distorsionen la veritat en el seu propi benefici. De fet, el populatxo crèdul i cínic n'aplaudeix les mentides».

Shanahan III, William E., «Historical Context: Basic Tenets of Marxism», dins Rodden, John, ed., *Understanding «Animal Farm». A Student Casebook to Issues, Sources and Historical Documents*, Greenwood Press, Westport, 1999, p. 51.

2.7 Tots som responsables dels tirans

«*Rebel·lió a la granja* continua sent una sàtira molt impactant per bé que els fets històrics concrets que escarneix s'hagin diluït en el passat, perquè la preocupació principal que planteja el llibre no són tant aquests fets com l'horror essencial de la condició humana. Orwell ens ve a dir que sempre hi ha hagut, hi ha i hi haurà porcs en totes les societats, i que els porcs sempre intentaran fer-se amb el poder. Més cruel encara és la conclusió que tots, en siguem o no conscients, contribuïm a la tirania dels porcs. En Boxejador, l'animal més noble (encara que no el més savi) de la granja, consagra la seva incessant capacitat de treball als porcs, que acaben enviant-lo a l'escorxadador quan el cavall ha deixat de ser útil. A la novel·la es produeix una escena veritablement patètica quan el soroll que produeixen els cascos d'en Boxejador quan colpeja el carro que el porta a l'escorxadador s'esmoreeix fins a esvaïr-se, i el lector percep que en aquest instant s'esvaeix també la seva esperança en la humanitat».

Greenblatt, Stephen J., «Orwell as Satirist», dins Williams, Raymond, ed., *George Orwell. A Collection of Critical Essays*, Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, 1974, p. 111.

2.8 És Orwell imparcial?

«[Es podria objectar a Orwell que el seu ressentiment personal sobre la revolució traïda influeix negativament en la posició que defensa davant els fets reals.] Si contemplem Rússia sense el ressentiment del revolucionari desencantat, comprovarem que és un règim despòtic i administratiu poderós i immens —molt més poderós que el règim tsarista anterior— on, en general, i malgrat un aparell policial que nosaltres no tolerariem, les masses són felices i s'han fet importants passos per al progrés (com la independència de les dones, la igualtat de se-

xes, l'autonomia de les minories racials i culturals, l'ús de la ciència per millorar el nivell de vida, la tolerància religiosa...».

Connolly, Cyril, Ressenya d'*Animal Farm*, dins *Horizon*, setembre de 1945, p. 215, dins Meyers, Jeffrey ed., *George Orwell, The Critical Heritage*, Routledge, 1975, p. 200.

«Vaig néixer el 1943 i la meva formació escolar es va iniciar el 1950. Des del primer moment vaig estar exposada a través de l'escola i dels mitjans de comunicació a una poderosíssima imatge de Stalin. Se'l definia com "L'Inspirador", "El Gran Organitzador". Jo diria que una bona part de la població soviètica de l'època creia a cegues en Stalin i en la retòrica governamental. [...] En general, crec que el Partit Comunista va exercir un paper beneficiós a l'URSS. Va lliurar una guerra contra la foscor i la barbàrie proposant idees progressistes de germanor, justícia i igualtat. [Però] el 1960 vaig descobrir que ens havien estat alimentant de propaganda. [...] Ens havien arrabassat el bé més preuat: la llibertat».

Declaracions de la russa Natasha, enginyera electrònica de 56 anys, en una entrevista realitzada el 1997, dins Rodden, John, ed., *Understanding «Animal Farm»*. *A Student Casebook to Issues, Sources and Historical Documents*, Greenwood Press, Westport, 1999, p. 176-177.

«[Després de llegir *Rebel·lió a la granja*] vaig pensar que els porcs eren un símbol molt apropiat per representar els líders del Partit Comunista [...]: es corresponien perfectament amb la meva experiència del tracte privilegiat que rebien en una societat suposadament sense classes [...]. Gent de tota condició social podia adonar-se que la propaganda oficial no era veritat. [...] Quan era jove em vaig adonar que Stalin havia traït la Revolució. Més endavant vaig pensar que la mateixa Revolució era un crim en si mateixa».

Declaracions d'Elena Lifschitz, professora de rus de 54 anys, en una entrevista realitzada el 1997, dins Rodden, John, ed., *Understanding «Animal Farm»*. *A Student Casebook to Issues, Sources and Historical Documents*, Greenwood Press, Westport, 1999, p. 178.

ANÀLISI DE L'OBRA

1 GUIA DE LECTURA

1.1 El somni i la rebel·lió

El vell Major convoca els animals del Mas Pairal per explicar-los un «somni». Abans, però, els exposa unes reflexions que són fruit de la seva experiència vital i de la saviesa adquirida amb els anys. Segons el vell porc,

a Com és la vida dels animals a la granja? (p. 8) Qui és el responsable d'aquesta situació i per què? (p. 9) En què consisteix el somni que ha tingut en Major? (p. 12-14)

Quan el vell Major mor, els animals s'organitzen per tal que els ensenyaments del savi porc fructifiquin algun dia en una rebel·lió.

b Quins animals dirigeixen aquesta tasca i per què? Quins són els tres animals amb un paper més rellevant i com els descriu l'autor? (p. 17-18) Quins dubtes plantegen les seves propostes en alguns animals? (p. 19-20)

El senyor Jones té la granja molt abandonada, i això provoca la reacció dels animals, que, morts de fam, es rebel·len contra els homes i els expulsen del mas.

c Com reaccionen els animals tot just després d'apropiar-se de la granja? (p. 23) I l'egua Mollie? (p. 25) Què decideixen respecte a la casa de l'Amo? (p. 25)

Inspirats pels ensenyaments del vell Major, els porcs redacten les normes que d'ara endavant regiran la vida dels animals.

d Què diries que tenen en comú els Set Manaments de l'Animalisme? (p. 28) Si tenim en compte que aquests manaments són la reducció dels principis de l'Animalisme, creus que tots són veritablement necessaris? Per què?

Rebel·lió a la granja

Instigats per un porc vell i savi, els animals del Mas Pairal prenen consciència que estan sent explotats pels éssers humans i decideixen rebel·lar-se. Tot just després d'apropiar-se de la granja, instauren una societat basada en la llibertat i la igualtat i treballen sense descans, perquè saben que això els beneficia a tots. Però els porcs, les bèsties més intel·ligents i més àvides de poder, volen gaudir de privilegis que neguen als altres i ben aviat comencen a infringir un rere l'altre els set manaments que regeixen la seva societat igualitària. Aquesta perversió dels seus principis més sagrats no passa desapercebuda a alguns animals, els quals, després d'expressar el seu descontentament, són perseguïts i castigats sense pietat pels tirànics líders porcsins. Amb *Rebel·lió a la granja*, una faula política inspirada en la Revolució Russa, l'escriptor britànic George Orwell (1903-1950) va voler denunciar la traïció dels ideals revolucionaris posada en pràctica per Stalin, però la seva intenció era que el relat es llegís també com una paràbola satírica aplicable a altres països i a altres èpoques, i aquest objectiu converteix aquesta novel·la en un clàssic universal.

Aula Literària

Aquesta edició de *Rebel·lió a la granja* (1945), il·lustrada per Svetlin, inclou una introducció, unes notes i unes activitats que aclareixen el context històric de l'obra, revelen la veritable identitat dels seus personatges i analitzen els seus valors literaris i ètics.

ESCANEA'AM

MIXT
Paper | Donant suport
a la silvicultura responsable
FSC® C169028

ISBN: 978-84-682-8055-4

